

Konungens Befallningshafvandes resolution den 20 April 1867, ålagd böter med 2 R:dr 50 öre R:mt, men till deras gäldande saknat tillgång, har i stället undergått tre dagars fängelse vid vatten och bröd. Under lika förhållande har för enahanda uraktlåtenhet, anmäld vid mantalsskrifningen med Wallentuna socken för år 1866, Lars Fredrik Sjöberg blifvit ålagd föreskrifna böter och dem jemväl aftjenat med motsvarande fängelse vid vatten och bröd; hvilket, enligt här förvarade handlingar, intygas. Stockholms läns Landskontor den 9 Januari 1868.

U. Normelli,
Landskamererare.

N:o 157.

Af Herr C. L. Kinmanson: Angående utvidgning af den försäljningsrätt, som nu tillkommer minuthandel med spirituösa drycker.

Då vid 1853—1854 årens riksdag förändrade åsikter i bränvinslagstiftningen vunno framgång, antogos trenne slag af spritdryckers försäljning, eller utskänkningen, den fria handeln, med belopp af minst 15 kannor, samt minuthandeln, för hvilken bestämdes ett afyttringsminimum af en fjerdedels kanna med förbud mot det såldas förtäring å försäljningsstället. Dessa föreslagna stadganden inflöto sedermera i Kongl. Förordningen den 18 Januari 1855, likväl på det sätt att minsta beloppet i minuthandeln blef af Kongl. Maj:t förhöjdt till en *half kanna*, hvilket minimum sedermera bibehållits äfven i nu gällande Kongl. Förordning den 26 Oktober 1866, angående försäljning af bränvin och andra spritdrycker.

Med införande af en särskild ordnad minuthandel med bränvin åsyftadas att förhindra, att icke all dylik försäljning till mindre belopp skulle falla i utskänkarnes händer. Man ville, i sedligt intresse, söka åstadkomma att befolkningen mera hemma hos sig förtärde det bränvin, som vanan ännu kunde göra till ett behof, och inköpet till sådan förbrukning i hemmet borde derföre underlättas genom ringheten af det belopp, som vore i minuthandeln tillgängligt. Men dessa vid riksdagen anförda skäl, för vidtagande af den första åtgärden till bildande af ett nytt slag af handel med spritdrycker, påkalla också att den föreskrift borttages, som ännu stänger försäljningen inom gränsen af ett utsatt minsta belopp, till betydliga olägenheter både för enskilde och för det allmänna.

Enär denna handels ändamål är, att bereda tillfälle till spirituösa dryckers inköpande annorledes än genom att besöka eller anlita utskänkningsställe, der dessutom, af flera orsaker, en ordnad försäljning till afhemtning icke gerna uppstår, måste det ock tillhöra dylik handel och dess syftesenliga utveckling att äfven det belopp, som för en tillfällig ringare förbrukning åstundas, må i handelslokalen blifva tillgängligt. Nu deremot, då spritdrycker icke få der tillhandahållas till ett sådant lägre mått, som vore lämpadt efter denna mindre förbruknings fordringar, har en hvar, som i detta hänseende vill bespara en onödig utgift, blifvit försatt i den missgynnade belägenhet att för uppfyllandet af sitt ringare behof ej kunna begagna en utväg, hvilken eljest i lagstiftningen ansetts tjenlig. Och på samma gång, som varan blifvit genom ganska hög beskattning fördyrad, finnes författningen förbjuda inköp i handelslokalen af ringare belopp.

Ofta inträffar sålunda att köpare, som önskar derstädes erhålla spirituösa drycker i mindre mått än en half kanna, måste, förnekad denna begäran, antingen aflägsna sig utan verkställt inköp, eller underkasta sig att köpa mera än han behöfver. För dem åter, hvilkas behof uppgår till en half kanna och afser drycker, som förvaras i större kärl och tappas, torde säljaren kunna, om än med någon olägenhet, så ordna afyttringen att köparen får emottaga tvänne buteljer, motsvarande, efter en fjerdedels kanna i hvarje, tillhopa en half kanna. Men hvad angår utländska spirituösa drycker, deraf en betydlig mängd inkommer på buteljer, låter det sig ej verkställas att anskaffa dessa kärl till något visst lika mått; och vid försäljningen uppstår ej sällan villrådighet, huruvida två eller tre af de införda buteljerna, eller kanske flera, må vara tillräckliga för att till innehållet icke understiga det stadgade minsta beloppet. Under det att viner fritt afyttras buteljvis, få utländska spritdrycker ej säljas till lägre belopp än en half kanna; och oredan härvid ökas deraf att, vid tillämpning af föreskriften om detta minimum, den föreställning gjort sig gällande, att det köpta beloppet bör bestå af samma slags spritdryck, hvadan det vore oloffigt att i stället utlemna, t. ex., en fjerdedels kanna af ett slag och en fjerdedels kanna af något annat, oaktadt beloppen tillhopa fyllde det stadgade minsta måttet.

Det torde inses, att icke någon bestämmelse angående ett försäljningsminimum, utan helt andra orsaker förmå verka dertill, att handelslokalen ej begagnas såsom utskänkningsställe. Då deremot, genom fastställande af en half kanna såsom lägsta afyttringsbelopp, det vanligaste måttet vid inköp af spirituösa drycker för den mindre förbrukningen icke obetydligt öfverskreds, och köparen ej kunde tvingas att på en gång anskaffa sitt behof i större myckenhet, än behofvet sjelft för tillfället anvisade, eller att göra sitt inköp å utskänkningsställe, så måste ock inträffa, hvad erfarenheten äfven ådagalagt, att denna lagstiftning alltjemt störes af äfventyret att minuthandeln ej emotstår tillbuden att sälja mindre belopp, än författningen tillåter.

Att sålunda ett bestämdt stadgande, hvars tillämpning ofta förekommer, måhända skall ganska allmänt och med afsigt blifva åsidosatt, innebär en våda, hvilken det för samhället är angeläget att söka undanröjda. Intet påbud kan vara mer misslyckadt än det, som onödigt söker att strida emot ett i sig sjelft lofligt bruk; och derföre har också den ifrågavarande föreskriften om ett högt försäljningsminimum vid minuthandel med spritdrycker framkallat olägenheter och gjort en förändring deraf önskelig.

Dessa olägenheter kunna icke alldeles upphöra förr, än all dylik begränsning af minuthandeln utgår ur författningen; men de skola åtminstone minskas derigenom att nu stadgade lägsta försäljningsbelopp nedsättes, för den händelse, som tillika må kunna motses, att föreskriften bibehållande i ett sådant förändradt skick skulle mötas af mera framgång. I detta hänseende företer sig Representationens tillföre uttalade åsigt att ett dylikt minimum icke borde bestämmas högre än till en fjerdedels kanna. Härvid må dock uppmärksammas, att, enligt Kongl. Förordningen den 19 November 1865, målkärl för flytande varor numera, efter ett förändradt måttssystem, icke justeras till jemnt 25 kubiktum, eller $\frac{1}{4}$ kanna, samt att, för undvikande att i minuthandeln med spritdrycker, vid uppmätning af minsta försäljningsbeloppet, använda två målkärl, det följaktligen är vida enklare, likasom i öfrigt ändamålsenligare, att detta minimum, om något sådant skall i författningen kvarstå, varder utsett till storleken af det närmast intill måttet af $\frac{1}{4}$ kanna justerade målkärl af 20 kubiktum eller $\frac{1}{2}$ kanna.

Slutligen bör erinras, att Norges bränvinslagstiftning, som i väsentliga delar tjenat till förebild af vårt lands, icke förhindrar uppkomsten af särskild handelsrörelse med spirituösa drycker utan tvång att dervid iakttaga något minsta afyttringsbelopp. På grund af det anförda får jag således hemställa, att Riksdagen ville antaga en sådan förändring af 2 § i Kongl. Förordningen den 25 Oktober 1866 angående försäljning af bränvin och andra spirituösa drycker: att den, som erhållit rättighet att idka minuthandel med bränvin, får (till afhemtning) sälja hur litet belopp som helst — jemte det att förordningens 3 och 45 §§ varda i öfverensstämmelse dermed rättade — eller ock, om detta förslag ännu skulle möta motstånd, att åt förstnämnda § måtte af Riksdagen gifvas sådan lydelse, att den, som erhållit rättighet att idka minuthandel med bränvin, ej får sälja mindre än 20 kubiktum eller en femtedels kanna.

Jag anhåller derföre, att Bevillnings-Utskottet, dit denna motion torde remitteras, må, till utvidgning af den omförmälda minuthandelns försäljningsrätt, afgifva det förslag, som i öfverensstämmelse med motionen anses lämpligast.

Stockholm den 27 Januari 1868.

L. Kinmanson.